

MINISTERUL MUNCII
ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

Nesecret

Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială
Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Neamț

Anexa nr. 4

Nr. 5256 IS/22.09.2017

Aprob,
Director Executiv,
Mihaela Alungulesei

RAPORT TEMATIC JUDEȚEAN
Campania privind
„Controlul pensiilor de invaliditate”

REZUMAT

Prezentarea succintă a programului verificat.

Desfășurarea acestei campanii de control are la bază cerințele Proiectului privind Modernizarea Sistemului de Asistență Socială - aprobat prin Legea nr. 68/2012 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, conform indicatorului de tragere - IDT10a, care prevede în sarcina ANPIS efectuarea a cel puțin unei inspecții tematice privind pensiile de invaliditate.

Cadrul legal al acestei campanii a inclus atribuțiile inspecției sociale reprezentate de prevederile OUG nr. 82/ 2016 pentru aprobarea Statutului special al funcției publice specifice de inspector social și pentru modificarea și completarea unor acte normative, ale OUG nr. 113/2011 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, cu modificările și completările ulterioare, precum și prevederile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, prevederile HG nr. 257/2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, prevederile HG nr. 1229/2005 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă și a serviciilor teritoriale de expertiză medicală a capacitateii de muncă, respectiv prevederile Ordinului MMFSPV nr.18/2017 pentru aprobarea Manualului Operațional pentru implementarea proiectului privind Modernizarea Sistemului de Asistență Socială în baza Acordului de împrumut din anul 2011 încheiat între România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și ratificat prin Legea nr. 68/2012.

Ca și în cazul altor campanii tematice, obiectivul complex al campaniei de control a pensiilor de invaliditate a inclus 2 aspecte:

Obiectivul general: *Eficientizarea utilizării fondurilor în sistemul de protecție socială.*

Obiectivul specific: *Reducerea erorii și fraudei prin efectuarea unei campanii de inspecție privind pensiile de invaliditate.*

Grupul țintă a fost constituit din *pensionari de invaliditate gradul II, deficiență funcțională accentuată, capacitate de muncă pierdută în totalitate, revizuibili, cu vârsta cuprinsă între 53 și 60 ani, aflați în plată la data 31.03.2017.*

Pentru județul Neamț a fost constituit un eșantion format din 51 de beneficiari de pensii de invaliditate încadrați în gradul accentuat, din 9 localități ale județului, după cum urmează:

- 48 de pensionari cu suspiciunea „Vârstă”
- 0 pensionari cu suspiciunea „Deces”
- 3 pensionari cu suspiciunea „Venituri”.

În temeiul Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în desfășurarea campaniei au fost întrebuințate următoarele noțiuni:

Pensia de invaliditate - se cuvine persoanelor care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă. În raport cu gradul de reducere a capacitații de muncă, invaliditatea este:

- ✓ de gradul I
- ✓ de gradul II
- ✓ de gradul III

Invaliditatea de gradul I este caracterizată prin pierderea totală a capacitații de muncă și a capacitații de autoîngrijire.

Invaliditatea de gradul II este caracterizată prin pierderea totală a capacitații de muncă, cu păstrarea capacitații de autoîngrijire.

Pensionarii de invaliditate cu gradul I și II de invaliditate nu pot cumula pensia de invaliditate cu venituri obținute din activitatea profesională.

Pensionarii de invaliditate cu gradul III pot cumula pensia de invaliditate cu venituri din activitatea profesională dar nu pot lucra cu contract de muncă pe o perioadă ce depășește jumătate din programul normal de lucru al locului de muncă respectiv.

Evaluarea capacitații de muncă în vederea stabilirii gradului de invaliditate se face la cerere, de către medicul specializat în expertiza medicală a capacitații de muncă din cadrul CNPP, iar documentele sunt depuse la cabinetul de expertiză medicală a capacitații de muncă din cadrul casei teritoriale de pensii competente - în funcție de domiciliul solicitantului.

Scurtă descriere a rezultatelor și concluziilor principale ale campaniei de inspecție.

La verificarea în teren efectuată la domiciliul beneficiarilor de pensii de invaliditate, cele 2 echipe de inspectori sociali s-au deplasat în cele 9 localități la domiciliul fiecărui pensionar (în unele cazuri de mai multe ori, negăsindu-i acasă), pentru solicitarea informațiilor/documentelor necesare clarificării categoriilor de suspiciuni pentru care s-a constituit eșantionul, au intervievat pensionarii și au completat chestionarele/fișe individuale cu informații referitoare la diagnosticul medical, starea de sănătate comparativă cu debutul

invaliditatei, programul recuperator, precum și informații despre situația economică, profesională, socială a pensionarului și a familiei care se îngrijește de starea acestuia.

În vederea realizării campaniei de verificare a pensiilor de invaliditate, în baza metodologiei stabilită de ANPIS, inspectorii sociali au desfășurat următoarele activități:

- Notificarea Casei Județene de Pensii referitor la realizarea controlului tematic (adresa nr. 4427/IS/02.08.2017).
- Verificarea suspiciunilor identificate de A.N.P.I.S. privind **obținerea de venituri din desfășurarea unei activități**, astfel : pentru **veniturile lunare** - prin solicitare de informații de la Inspectoratul Teritorial de Muncă Neamț privind existența contractului de muncă și perioada de activitate, precum și verificarea informațiilor în aplicația VENITURI DE TIP SALARIAL DIN D112 accesabilă la nivelul agențiilor teritoriale; pentru **veniturile anuale** - prin solicitarea de informații de la Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Neamț.
- Verificarea în teren a celor **48 pensionari identificați cu suspiciunea „Vârsta”**, prin vizita la domiciliul acestora, interievarea pensionarului și completarea chestionarului (Anexa nr.1 la cadrul metodologic al campaniei de control).
- În eșantionul pentru județul Neamț nu au fost identificate persoane beneficiare de pensie de invaliditate cu suspiciune de plată după data decesului.
- Solicitare de informații de la Primăria municipiului Roman - DAS, precum și informații lămuritoare de la vecini, rude, precum și telefonic, cu privire la motivul absenței de la domiciliu a pensionarilor de invaliditate în perioada vizitelor în teren, în final inspectorii sociali neavând niciun fel de dubiu cu privire la condiția medicală de încadrare în gradul de invaliditate. Nu au fost cazuri de propuneri de reexpertizare de către INEMRCM.
- Încheierea procesului verbal de control la Casa Județeană de Pensii Neamț, cu evidențarea a **9 cazuri** de posibilă suspiciune privind situația veniturilor obținute din desfășurarea de activități pentru perioada luată în considerare în campanie și dispunerea de recomandări către Casa Județeană de Pensii Neamț pentru analizarea situației celor 9 pensionari și luarea măsurilor legale care se impun, după caz.
- Referitor la cei **3 pensionari identificați în eșantion cu suspiciunea „Venituri”**, aceștia au fost verificați pentru veniturile evidențiate, au fost dispuse recomandări către Casa Județeană de Pensii Neamț pentru analizarea situației, în final nefiind situații de beneficii necuvenite.
- Prin adresa nr. 54507/11.09.2017, Casa Județeană de Pensii Neamț a informat Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială Neamț asupra demersurilor întreprinse în cazul recomandărilor privind analizarea veniturilor. Pentru aceste persoane, conform datelor extrase din analiza bazelor de date naționale și județene ale D112 și furnizate de Casa Județeană de Pensii Neamț, nu au fost evidențiate venituri salariale concomitent cu plăți ale pensiilor de invaliditate, verificările urmând să fie continue după furnizarea de către ANAF a situației veniturilor până la sfârșitul anului 2017, respectiv 2018. În funcție de categoria sumelor anuale realizate, Casa Județeană de Pensii Neamț va analiza fiecare situație în parte, în conformitate cu prevederile legale specifice (de ex. art.114, alin.(1), lit.e) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare)
- Raportarea săptămânală a rezultatelor verificărilor în teren la domiciliile pensionarilor.
- Completarea anexelor 2A și 2B conform precizărilor din cadrul metodologic al campaniei.
- Întocmirea raportului tematic județean și transmiterea rezultatelor verificărilor.

CONSTATĂRI: (analiza indicatorilor stabiliți în cadrul metodologic):

Indicatorii stabiliți în cadrul metodologic al campaniei ca bază de analiză a rezultatelor sunt următorii:

- ✓ număr pensionari de invaliditate transmiși/verificați la domiciliu: 51/51;
- ✓ număr pensionari de invaliditate asupra cărora se emite suspiciunea de încadrare necorespunzătoare și pentru care se propune reexpertizarea de către INEMRCM: 0;
- ✓ număr pensionari de invaliditate cu suspiciune de plată după data decesului confirmării/verificării: 0;
- ✓ număr pensionari de invaliditate pentru care se confirmă suspiciunea de plată după data decesului: 0;
- ✓ număr pensionari de invaliditate reexpertizati de către INEMRCM: 0;
- ✓ număr pensionari de invaliditate cu suspiciune confirmată în urma reexpertizării, în sensul modificării gradului de invaliditate/neîncadrării într-un grad de invaliditate, de către INEMRCM: 0;
- ✓ număr pensionari de invaliditate cu suspiciune infirmată în urma reexpertizării, în sensul menținerii gradului de invaliditate: 0;
- ✓ număr pensionari de invaliditate sesizați Casei Județene de Pensii Neamț în vederea aplicării prevederilor legale: 0.

PRINCIPALELE CAUZE ALE NEREGULILOR IDENTIFICATE:

- pensionarii nu au fost găsiți la domiciliu din prima vizită, unii dintre ei fiind plecați din localitate pe durata zilelor caniculare pentru protecția stării de sănătate;
- obținerea de către pensionari a diverselor categorii de venituri, în anii 2016, 2017, concomitent cu pensia de invaliditate, situații care necesită o continuă și detaliată verificare de conformitate ANAF;
- pensionarii au, de regulă programele recuperatorii bazate doar pe prezentarea la consultații și prescrierea tratamentelor medicamentoase, fără alte recomandări medicale care să le diminueze/atenueze/recupereze invaliditatea, de la caz la caz.

CAZURI DE IMPACT:

Nu au fost identificate astfel de cazuri, pentru că nu au fost identificate situații de plată necuvenite sau de încadrări necorespunzătoare.

RECOMANDĂRI:

- Asigurarea în timp util a verificărilor și confirmării ANAF pentru toate categoriile de venituri la care se face referire în multitudinea de acte normative pe care le-am regăsit în tematica controlului pensiilor de invaliditate (legislația pensiilor, a asigurărilor, medicală, fiscală, de muncă și socială, codul civil). Intervine necesitatea sistematizării categoriilor de noțiuni supuse controlului/inspecției, corespunzător fiecărei cerințe legale, fiecărui tip de criteriu de eligibilitate, corelat cu fiecare sintagmă sau expresie interpretabilă, în condițiile referințelor la codul fiscal, respectiv codul de procedură civilă, codul muncii, §.a.m.d.).
- pensionarii nu-și cunosc detaliat și la obiect, drepturile și obligațiile, decât dacă prezintă un anumit nivel al studiilor/instruirii/experienței profesionale, ceea ce conduce la preocuparea preponderent financiară pentru pensia de invaliditate și mult prea puțin pentru acțiuni/activități recuperatorii. La nivelul comunităților, ca și în situațiile sesizate cu prilejul campaniei BGH, nu există o strategie/program local de preventie/informare, lipsa

serviciilor sociale comunitare din categoria infomării, consultanței/consilierii psihosociale, recuperării și terapiei ocupaționale, ș.a.m.d. Ca argument, de exemplu la vizitele la domiciliu s-a constatat că:

- beneficiarul este efectiv și deseori dramatic, dependent de suportul unei familii care zilnic este atât de complex și extrem solicitată;
- SPAS/UAT de domiciliu nu are practic cu ce să susțină în vreun fel recuperarea, reabilitarea și integrarea socială a pensionarilor PI, sau să sprijine familia, măcar consultativ - nu sunt servicii de profil, nu se știe unde, cum, încotro, când, către cine să se adreseze;
- nu se cunosc amplasamentele serviciilor sociale de recuperare - și aşa foarte puține în județ, atât de necesare practic în fiecare tip de invaliditate/handicap.

Menținem și la această campanie setul de recomandări înscrise în raportul tematic județean la Campania BGH din mai 2017, întrucât sunt mai multe similitudini între cele două categorii de beneficiari și problematica aferentă gestionării beneficiilor acordate.

Inspectori sociali,

Ana Mioara Moraru - responsabil de campanie

Florentina Androșcă

Loredana Toma Hasan

Gheorghe Năstase

